GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 90. Duminecă 21 Aprilie (3 Maiu) 1885.

Brașovŭ, 20 Aprilie (2 Maiu) 1885.

„Rușii au fostŭ cei ce au atacatŭ; scimŭ că „au redicatŭ arma în contra autorității unui dom„nitorŭ, a protegiatului și aliatului nostru,*) care „n'a comisŭ nicĭ unŭ inconvenientŭ. Totŭ ce am „sĕ ḍicŭ, este, că în astfelŭ de împrejurărĭ nu „putemŭ sĕ închidemŭ acéstă carte și sĕ ḍicemŭ: „nu mai voimŭ sĕ ne uitămŭ la ea.“

Cu aceste cuvinte a caracterisatŭ Mr. Gladstone în ședința camerei Comunelorŭ dela 27 Aprilie a. c. situațiunea, care constrînge pe Englesĭ a se pregăti pentru unŭ mare rĕsboiu. Cine scie câte mai sunt scrise în acea carte misteriósă, despre care a ḍisŭ primulŭ ministru englesŭ: „nu o putemŭ închide“?

Suntemŭ sigurĭ că nu numai unulŭ, chiar dintre cei mai puternicĭ ai acestei lumĭ îmbĕtrênite, pe care o numimŭ Europa, ar dá fórte multŭ sĕ pótă aruncá, fie și numai pentru o clipită, o privire în cartea rĕsboiului, ce se pregătesce. Dar nu este datŭ muritorului de a se uitá în cartea viitorului.

Este numai „presĕmțulŭ“ și „prevederea“ basată pe conclusiunĭ logice, de care putemŭ vorbi noi muritorii. Presĕmțulŭ publicului europénŭ este, în ceea ce privesce conflictulŭ anglo-rusescŭ, că acestŭ conflictŭ va nasce în cele din urmă și și o mare încurcătură în Europa. Cursurile dela bursele europene au datŭ ḍilele aceste espresiune reală acestorŭ temerĭ.

Câtŭ pentru „prevederĭ“ este la rêndulŭ guvernelorŭ diferitelorŭ state marĭ și micĭ de a dovedi, că le-au avutŭ și că prevederile lorŭ n'au fostŭ greșite.

In timpulŭ din urmă situațiunea a devenitŭ și mai critică. Ce e dreptŭ, faimele privitóre la publicarea manifestelorŭ și schimbarea ultimatelorŭ între Londra și Petersburg nu s'au adeveritŭ încă, dar ele sunt basate pe starea reală a lucrurilorŭ și pe împrejurarea, că trupele rusesĭ au începutŭ a înaintá pe tótă linia spre Heratŭ, „cheia Indiei“.

O schimbare a situațiunei nu se mai póte aḍĭ presupune, decâtŭ numai în casulŭ puținŭ probabilŭ, că cancelarulŭ germanŭ va întreveni cu tótă autoritatea sa în momentulŭ supremŭ, pentru ca sĕ paraliseze efectele ce le-ar puté avé conflictulŭ anglo-rusescŭ asupra Europei.

Spiritele în Rusia suntŭ fórte agitate în contra Angliei. Cererea cabinetului Gladstone de a se cercetá incidentulŭ dela rîulŭ Kușk, și de a se pedepsi séu desavuá generalulŭ Komarov a produsŭ mare indignare între Rușĭ și nu mai puținŭ sânge rĕu a făcutŭ și ocuparea portului Hamilton în Canada de cătră trupele anglese. In Anglia asemenea iritațiunea este mare și numai guvernulŭ singurŭ se distinge printr'o surprinḍĕtóre moderațiune.

Aceeașĭ iritațiune, deși nu în măsură așa de mare, o întêlnimŭ aḍĭ pretutindenĭ în Europa. Toțĭ suntŭ îngrijațĭ de viitórea atitudine a Turciei și de complicațiunile ce se vorŭ nasce prin aceea, că Anglia, vrêndŭ a usá de dreptulŭ de apĕrare propriă, va căutá sĕ-șĭ facă drumŭ cu puterea prin Dardanele.

De acéstă eventualitate parŭ a se teme și cei din Germania. De aceea ne surprinde și mai multŭ reserva și tăcerea ce-o observă cancelarulŭ germanŭ față cu tótă afacerea. Presa francesă sĕ încércă a'lŭ persvada pe d. Bismark d'a lua rolulŭ de mijlocitorŭ spre a împiedeca catastrofa. Insĕ anevoie putemŭ crede într'o intervențiune seriósă a Germaniei în favórea Angliei.

Trăgănările ce se facŭ de-o parte și de altă ni-se parŭ ominóse. Bóla lungă, mórte sigură.

*) Emirulŭ din Afganistanŭ.

———

Conflictulŭ anglo-rusŭ.

Două depeșĭ, ce le-a trimesŭ generalulŭ Lumnsden la 23 și 25 din Asia și anume din Tripulŭ la Londra, aducŭ scirea, că Rușii din nou au înaintatŭ pe teritoriulŭ Afganilorŭ și au ocupatŭ Maruciaculŭ care se află lângă apa Murghabului. Maruciaculŭ, se află două-spre-ḍece mile mai spre miaḍăḍi dela Penșdeh, de unde se póte vedea. că Rușii n'arŭ fi pututŭ ajunge până la acelŭ locŭ, dacă ei n'arŭ fi ocupatŭ mai înainte Penșdehulŭ, ceea ce ei până acuma au tăgăduit'o pe mórte. Convențiunea dela 17 Martie au călcat'o Rușii până acuma de două orĭ. Generalulŭ Comarov de sigurŭ, că nu va sta multŭ în Maruciacŭ. Ținta marșului sĕu va fi Bala-Murghab lânga apa Murghabului. Acestŭ locŭ are mai'atâta o valóre strategică, încâtŭ de aicĭ merge unŭ drumŭ pe de o parte la Balcŭ peste Maimeneh, éră pe de alta la Heratŭ.

Dacă Rușii voescŭ sĕ clarifice prin aceea situațiunea, că ocupă Heratulŭ, atuncĭ ajungêndŭ la Bala-Murghabŭ, le stă două drumurĭ deschise. Drumulŭ apusênŭ merge dela Ac-tepe și dele Pul-i-Chisti în direcțiunea meridională peste pasulŭ Robatŭ la Heratŭ, și drumnlŭ rĕsăritênŭ peste pasulŭ Baba dela Murghabŭ duce totŭ la Heratŭ. Diplomația crede, că Rușii prin ocuparea Heratului vorŭ sĕ ḍică, că acuma s'a îndeplinitŭ o faptă. Diplomația ruséscă crede, și sperézŭ că și atuncĭ se mai póte menținea pacea. Că óre prin acésta Rușii nu punŭ la prea mare probă răbdarea Englesilorŭ, ne vorŭ arăta evenimentele.

Adeverirea scirei despre ocuparea Maruciacului, precum și scirea dată de »Daily News«, »Standard« și »Daily Chronicle«, că rĕspunsulŭ Rusiei la propunerea Angliei, d'a se numi o comisiune mixtă pentru cercetarea incidentului dela Penșdeh, este nesatisfăcĕtorŭ séu mai bine ḍisŭ respingĕtorŭ, facŭ pe tóte foile sĕ considere ca neevitabilŭ rĕsboiulŭ.

Din Petersburg se telegrafiază, că împrejurarea, că din partea oficială se încuviințézŭ modulŭ de acțiune alŭ lui Komarov, face ca ḍiarele ruse sĕ întrebuințeze unŭ tonŭ, care prevestesce o mare catastrofă. Iată ce scrie »Petersburskija Vjedomosti«:

D. Gladstone nu numai crede în rĕsboiu, ci îlŭ și voiesce, căcĭ altfelŭ s'ar fi abținutŭ dela unele insinuărĭ, pe care le-amŭ putea ierta unui organŭ alŭ ministerului dar nu representantului guvernului englesŭ. Ce atitudine ia Anglia se vede limpede din discursulŭ primului ministru. Regularea granițelorŭ rĕmâne la o parte, și guvernulŭ englesŭ se ține strânsŭ, de aceea ce 'i trebue ca pretextŭ pentru rĕsboiu«.

Pe de altă parte »Novosti« scrie astfelŭ:

Anglia provócă rĕsboiulŭ. Tóte au o margine. Noi suntemŭ convinșĭ, că pretențiunile englese și-au ajunsŭ culmea. Rĕspunsulŭ la pretențiunile Angliei numai prin fapte se póte da. Imediata înaintare spre Heratŭ este primulŭ cuvêntŭ alŭ acestui rĕspunsŭ.

Aceeașĭ fóiă constată, că cercurile diplomatice urmărescŭ cu cea mai mare încordare silințele ce și-le dau unele puterĭ, spre a face imposibilă trecerea flotei englese prin Dardanele în Bosforŭ. In cercurile competente esistă temerea, că nedestoinicia Porțiĭ de a împedeca întrarea corăbiilorŭ englese în marea négră, va fi semnalulŭ pentru unŭ amestecŭ alŭ Austriei. Esistă chiar îndoială, că diplomația rusă va fi în stare sĕ împedece acestŭ amestecŭ.

Din Simla se scrie foilorŭ englesescĭ, că pregătirile de rĕsboiu în Indii se continuă cu mare activitate. In casŭ că Rușii arŭ ocupa Heratulŭ, atuncĭ din India se va trimite o divisiă la Candahar, éră celelalte trupe se vorŭ întrebuința la alte servicii. Presența unui corpŭ de observațiune în Candahar ar îmbărbăta pe Afganĭ de a face rĕsboiu de guerilă și ar împedeca pe Rușĭ de a trimete o colónă în Helmundŭ. Rușii au trecutŭ în luna trecută din Bacu preste marea caspică 10,000 de ómenĭ. Dintre aceștia desbarcară 6000 în Cichislarŭ, éră 4000 în Crasnovodsc. Alte 2000 s'au trimesŭ din Turchestanŭ la Mervŭ. Inainte de a se trimite acestea trupe 8000 se aflau în provinciile de dincolo de marea caspică. Mervulŭ este punctulŭ celŭ mai apropiatŭ de hotarulŭ Afganistanului și aicĭ se concentrézŭ multe trupe rusescĭ. Mai înainte garnisóna acestui locŭ făcea numai 4000 de ómenĭ.

———

O nouă întêlnire monarchică.

»Pester Lloyd« raportézŭ din Viena despre o nouă întêlnire a celorŭ trei împĕrațĭ în cursulŭ acestei verĭ următórele:

Dacă întêmplările dela granițele Afganistanului nu vorŭ aduce o schimbare în dispozițiunile ce le-a luatŭ Țarulŭ pentru o călĕtoria în véra acésta, atuncĭ elŭ va fi în luna Augustŭ pentru câteva ḍile óspele împĕratului Franciscŭ Iosifŭ și va petrece în Ișl. Intêlnirea celorŭ trei monarchĭ, carĭ în tómna trecută s'au întêlnitŭ în Skiernevice, este și pentru acestŭ anŭ unŭ faptŭ hotărîtŭ de câteva lunĭ. Ca ḍi a întêlnirii este proiectată ḍiua de 9 Augustŭ. Impĕratulŭ Vilhelm la întórcerea sa din Gastein va veni în Ișl, ca sĕ visiteze curtea austriacă, și în aceeașĭ ḍi cu câteva óre mai târḍiu va sosi împĕratulŭ Alexandru III venindŭ din Danemarca, dacă — acum amŭ ḍisŭ — cestiunea Penșdehului și Heratului se va aplana pe cale pacinică.

Se vede, că cei trei monarchĭ au lăsatŭ la Skiernevice lucrulŭ încâtva neisprăvitŭ, reservându-șĭ ca acum la noua întâlnire sĕ stabiléscă definitivŭ planulŭ viitórelorŭ acțiunĭ.

———

SCIRILE ḌILEI.

Comandantulŭ militarŭ alŭ Transilvaniei locotenentŭ de feldmarșalŭ br. Schönfeld a petrecutŭ câteva ḍile în Brașovŭ. A fostŭ mai de multe orĭ óspele fișpanului comite Bethlen. Alaltăerĭ a fostŭ în Sĕcuime la Hedigŭ, se visiteze pe comitele Nemes. In aceeașĭ ḍi deminéță a ținutŭ revistă peste garnisóna de aicĭ. După ce s'a întorsŭ la Hedigŭ a luatŭ parte la o cină comună a corpului oficerescŭ la »Pomulŭ Verde.« Erĭ Escelența Sa s'a reîntorsŭ cu trenulŭ acceleratŭ la Sibiiu.

—0—

Astăḍĭ la încheiarea fóiei ni-a sositŭ unŭ raportŭ amĕnunțitŭ din Peșta, conținêndŭ discuțiunile asupra interpelărilorŭ d-lorŭ Babeșŭ și Truța din ședința dela 29 Aprilie. Le vomŭ publică în numĕrulŭ viitorŭ. Până atuncĭ nu vomŭ mai reproduce nimicŭ din ḍiarele strĕine, care aducŭ rapórte necomplete și neesacte.

—0—

»Națiunea« spune, că d. Ioanŭ Brătianŭ a avutŭ o lungă întrevedere cu d. Dimitrie Ghica. După câte află numitulŭ ḍiarŭ, d. primŭ-ministru a înfățișatŭ președintelui Senatului situațiunea politică generală a Europei ca fórte gravă, și a exprimatŭ părerea că o convocare în sesiune extraordinară a corpurilorŭ legiuitóre ar fi neapĕratŭ necesară. Intre altele se spune, că d. primŭ-ministru n'ar fi negatŭ, că Rusia concentréză trupe în Basarabia.

—0—

Acelașĭ ḍiarŭ comunică, că s'a ținutŭ la palatŭ unŭ consiliu de miniștri sub presidența Regelui. Discuțiunea a urmatŭ mai cu sémă asupra cestiunei dacă, în situațiunea actuală, n'ar fi necesarŭ a se convoca corpurile legiuitóre.

—0—

Cetimŭ în »Voința Națională:« Ni se comunică în ultimulŭ momentŭ scirea, că unŭ torpilierŭ (vas-torpilă) austriacŭ suie Dunărea dela Tulcea la Turnu-Severinŭ și că se crede, că 'ĭ vorŭ mai urma și altele.

—0—

Sub titlulŭ »Nem ertjük« (Nu pricepemŭ), »Ellenzék« scrie următórele: »Amŭ primitŭ unŭ biletŭ scrisŭ într'o limbă necunoscută nouĕ, despre care credemŭ că, tocmai fiind că n'o pricepemŭ, e importantŭ și îlŭ comunicămŭ verbalŭ.« »Ellenzek« reproduce apoi unŭ anunțŭ germanŭ, că în Clușiu musica militară va cânta pe promenadă în fiecare Mercure.

Cetimŭ în »Westungar. Grenzboten:« Deja adĭ 'șĭ rĕsbună destulŭ ușurința guvernului, că permite fiecăruĭ jidovŭ a 'șĭ maghiarisa numele pentru 50 cr., ba maĭ multŭ, încuviințéză chiar ca unŭ nume jidovescŭ deja maghiarisatŭ sĕ se schimbe érăși într'un al doilea, eventual într'un alŭ treilea nume. Asta se va rĕsbuna amarŭ cu timpulŭ și nu înțelegemŭ miopia »cercurilorŭ dătătóre de tonŭ,« că încă totŭ nu potŭ vedea, că numele maghiarisatŭ este pentru jidovŭ numai mijloculŭ d'a ajunge la' scopŭ. In Aradŭ unŭ comerciantŭ de cereale jidovŭ se numia Kornhofer. Ca Kornhofer a falimentatŭ și se ivì apoi în Debreținŭ ca Rozsvary, unde 'și-a continuatŭ afacerea. Cause urgente ilŭ făcură érăși pe Kornhofer-Rozsvary sĕ 'șĭ schimbe numele în Sozsay, și așa merge, după nevoiă, în infinitŭ.«

—0—

D. Calistratŭ Coca a ținutŭ la 6 Aprilie, în sala societățiĭ »Armonia« din Cernăuțĭ, o conferință asupra „descendințiĭ omuluĭ din momiță.«

—0—

»Fremdenblatt« din Viena spune, că căile ferate române nu voiescŭ sĕ transpórte mărfurĭ de proveniență austro-ungară după aceléșĭ tarife, ca mărfurile germane. In ultima conferință Românii au cerutŭ, că dacă e vorba ca ei sĕ acorde paritatea tarifelorŭ, mărfurile austro-ungare sĕ se transpórte esclusivŭ prin Predealŭ, fiindcă pe aci căile ferate române arŭ obținé o rentabilitate maĭ mare, decâtŭ pe la Vĕrciorova. Representantulŭ românŭ a datŭ chiar a se 'nțelege, că eventualŭ mărfurĭ austro-ungare s'ar încărca înpătritŭ maĭ multe decâtŭ de cele germane. In conferința viitóre se aștéptă contrapropunerĭ hotărîtóre.

Unŭ soldatŭ din armata română arestatŭ.

Mediașŭ, 30 Aprilie 1885.

Onorabilă Redacțiune!

In 28 Apr. n. a fostŭ arestatŭ aicĭ Petre Oncea, soldatŭ în corpulŭ II., divisia III-a, Regimentulŭ I de geniu compania Ré (?) din România sub pretestŭ, că n'ar fi satisfăcutŭ obligămêntuluĭ militarŭ pentru Austro-Ungaria. — Se dice, că după ce a statŭ câtva timpŭ în arestulŭ destinatŭ pentru toțĭ făcĕtorii de rele, luêndu-i-se baioneta și despoindu-se cascheta de insemnulŭ, pe care era scrisă devisa Regeluĭ »Nimica fără de Dumnedĕu«, fù escortatŭ cu gendarmĭ la Șeica mare, unde în 29 Aprilie n. a fostŭ asentatŭ la Regimentulŭ austriacŭ Strelitz.

Numitulŭ soldatŭ afirmă, că elŭ în etate de 10 anĭ, ca orfanŭ de tată, a trecutŭ în Romania, éră de $2^1/_2$ anĭ este înrolatŭ în sus numitulŭ corpŭ și regimentŭ din România. Avêndŭ a rădică dela oficiulŭ orfanalŭ din Mediașŭ o mică sumă de banĭ, ca parte din averea părintéscă, și-a cerutŭ dela comandantulŭ regimentuluĭ sĕu un concediu de 15 dile și așa în uniforma sa militară a venitŭ încóce, fără a'i fi trecutŭ prin minte, că în loculŭ sĕu natalŭ o va păți astfelŭ.

Vomŭ vedea ce pașĭ va face ministeriulŭ românŭ în acéstă afacere nu de puțină însemnătate. **of.**

Liberalismŭ ungurescŭ?

I.

Mare plângere în »Israilŭ« asupra bătăieĭ ce a suferit'o liberalismulŭ prin reforma camereĭ magnațilorŭ. Tóte foile maghiare neguvernamentale se vaieră, că în Ungaria guvernulŭ a ajunsŭ a depinde de discrețiunea camereĭ magnațilorŭ, adecă că domnesce reacțiunea în locŭ de liberalismŭ.

Plângŭ asupra morțiĭ aceluia, ai căruĭ părințĭ nu s'au născutŭ încă. Séu îșĭ póte cineva cugetă liberalismŭ: fără de libertate, dreptate, egalitate și frățietate? Și aceste nu s'au născutŭ încă în statulŭ ungarŭ. La 1848 s'a ivitŭ ântâia dată la noi acésta pătrime, dér numai în gurĭ, nu și în fapte și inimĭ. Starea deplorabilă, în care a ajunsŭ patria numai decâtŭ după svonulŭ celŭ mare, ce s'a făcutŭ cu acéstă sântă pătrime, dovedesce numai pré apriatŭ, că ce a fostŭ atuncĭ atâtŭ de multŭ în gurile ómenilorŭ, nu a fostŭ și în inimile lorŭ, ér faptele lorŭ au fostŭ chiar deriderea, batjocura, chiar insulta patrieĭ.

Séu dóră maĭ suntŭ încă hĕbĕucĭ de aceia, carĭ sĕ credă, că popórele nemaghiare în 1848 sĕ nu fi înțelesŭ vocea cuceritóre, dulce învitătóre a libertățiĭ, frățietățiĭ și egalitățiĭ adevĕrate? Popórele pe acele timpurĭ au fostŭ cu multŭ maĭ setóse de libertate, dreptate, egalitate și frățietate decâtŭ sĕ nu'șĭ fi întinsŭ cu dorŭ mânile după ele și sĕ nu'șĭ fi deschisŭ inimele pentru ele, dar vorbelorŭ și promisiunilorŭ frumóse urmară numai decâtŭ fapte, carĭ făcură ca ómenii sĕ-șĭ pérdă tótă speranța și încrederea în cuvintele frumóse.

Și la 1848 ca și adĭ se îmbiau libertatea, dreptatea, egalitatea și frățietatea numai ca prețŭ alŭ morțiĭ naționale, adecă numai cu condițiune, ca sĕ abdicĭ de a fi românŭ etc. Dar ce-i folosesce celuĭ mortŭ libertatea, dreptatea, egalitatea și frățietatea?

Séu totușĭ crede cineva, că s'a născutŭ în 1848 acésta pătrime? Dacă se va fi născutŭ, de atuncĭ a bună sémă a crescutŭ, s'a întăritŭ, va fi înflorindŭ și se va fi aflândŭ între noi. Sĕ o cercetămŭ dară în dilele nóstre, acum, când — precum se dice — suntemŭ stăpânii sorțiĭ nóstre și nu ne maĭ sumuță pe unulŭ asupra celuilaltŭ multŭ defăimata *camarillă*.

Libertate?!

Dér este la noi libertate, când și din biserică te scotŭ cu gendarmii, décă te rogĭ pentru aceia, carĭ ieșițĭ din sângele tĕu, au muritŭ pentru drepturile omenescĭ? Este la noi libertate, când nu-țĭ e ertatŭ a serbá memoria deșteptăriĭ tale și sĕ aibĭ sânțiĭ tĕi, décă aceia nu se chiamă Kossuth, Grünwald, Beksich, Ugrón Gábor și cine scie încă carĭ nesdravenĭ?

Séu numai atâta însemnéză libertatea, sĕ nu fimŭ iobagĭ? Dér libertatea cugetăriĭ, sêmțireĭ, și libertatea de a-țĭ esprima aceste simțirĭ unde rĕmâne? Libertatea adevĕrată consistă în aceea, ce nimenĭ, nicĭ ministru, nicĭ gendarmŭ, sĕ nu te pótă nepedepsitŭ împiedecá a face ceea ce-țĭ concede legea, ér legea sĕ fiă făcută așa, încâtŭ sĕ nu te mărginéscă întru nimicŭ, ce nu e stricăciosŭ concetățenilorŭ și bineluĭ publicŭ.

Câtŭ de departe stămŭ noi de acéstă libertate, când dela ministru până la scriitorŭ toțĭ suntŭ lege, — numai legea, așa rea cum e, nu-e lege?

Dreptate?

Dreptate e, când foile maghiare potŭ sĕ te insulte, sĕ agiteze în contra ta, sĕ te rĕstéscă cătră tine pe fiecare di cum le place, și sĕ propage idea că statulŭ numai prin absórberea, adecă prin nimicirea ta națională póte deveni puternicŭ, fără de a se teme nicĭ câtŭ de puținŭ de pedépsă, ér pe tine te tragŭ înaintea legeĭ penale, dacă te căescĭ asupra nedreptățilorŭ, ce ți-le facŭ pe fiecare di? Dreptate e că tótă puterea și tóte mijlócele statuluĭ se întrebuințéză pentru ridicarea în cultură a uneĭ rasse, ér celelalte rasse suntŭ împedecate a se cultiva fie și numai din punga lorŭ?

Departe stămŭ de dreptate!

Egalitate?

Egalitate e, când concetățénulŭ maghiarŭ, ori unde se întórce și are de lucru în țéră, póte sĕ se servéscă de limba care i-a dat'o Dumnedeu, ér ție nicĭ bilete pe calea ferată nu ți-se dau pe banĭ, dacă nu te rogĭ unguresce? Egalitate e, când Maghiarilorŭ li se értă a înfința societățĭ de maghiarisare, adecă de stêrpirea celorlalte naționalitățĭ, ér Nemaghiarilorŭ nu li se értă a face nicĭ reuniune de binefacere.

Frățietate?

Frățietate e, când nu potĭ sĕ-țĭ petrecĭ în societate românéscă, sĕ cânțĭ, sĕ vorbescĭ românesce, fără de a fi espusŭ la insultele din partea concetățenilorŭ tĕi maghiarĭ?

Poftimŭ apoi liberalismŭ pe lângă asemenea libertate, dreptate, egalitate și frățietate.

Incă o „poruncă.“

Din Câmpiă 26 Aprilie 1885.

D-lŭ notarŭ cercualŭ Zongor László din Șamșudŭ din ordinŭ maĭ înaltŭ ne surprinde cu o »poruncă,« prin care provócă pe preoțiĭ românĭ ca directorĭ ai scólelorŭ confesionale, ca sĕ nu admită ținerea esamenelorŭ cu pruncii de scólă, fără de a fi de față și domnulŭ notarŭ. Acéstă poruncă emanată dela oficiulŭ notarialŭ cu data 23 Aprilie Nr. 693—1885. în versiune românéscă este următórea:

Onoratuluĭ Presidiu scolasticŭ
în.........

In urma ordinațiuneĭ domnuluĭ solgăbirĕu cercualŭ Nr. 2338, provocŭ (felkérem) pre on. senatŭ scolasticŭ (iskola széket,) ca în sensulŭ aceste ordinațiunĭ sĕ binevoiască a mĕ încunosciința despre timpulŭ ținereĭ esamenelorŭ, deórece în sensulŭ acesteĭ ordinațiunĭ mi s'a impusŭ sĕ fiu de față la esamene.

Șamșudŭ 23 Aprilie 1885. subscrisŭ
Zongor.

Nu scimŭ dacă acéstă „poruncă« a emanatŭ din îndemnŭ încă și maĭ înaltŭ séu dóră numai dela d. Dozsa Endre solgăbirĕulŭ Oșorheiuluĭ, dar destulŭ atâta că ea a produsŭ asupra nóstră o impresiune cu atâtŭ maĭ rea, cu câtŭ pre d. Dozsa ilŭ cunóscemŭ ca pre unulŭ, care se arată a fi juratŭ mórte Românilorŭ, ca pe unŭ omŭ despoticŭ, a căruia devisă este: sic volo sic jubeo! Din fapte se cunósce omulŭ, étă-lŭ:

Intr'o comună românéscă se întêmplă alegere de jude comunalŭ. D. solgăbirău vine la fața loculuĭ și, deși comuna este aprópe curatŭ românéscă, era câtŭ pre aci ca de jude sĕ reéșă unŭ Ungurŭ. La așa ceva Românii nu erau tocmai dispușĭ, ceeace observândŭ ungurașulŭ nostru, decâtŭ sĕ pice cu rușine a preferitŭ desŭ de timpuriu a se retrage din candidațiă. Așa dară a reeșitŭ unŭ Românŭ de jude, căcĭ Ungurĭ capabilĭ spre așa ceva nicĭ nu era afară de unulŭ. De atuncĭ nu trecŭ multŭ și étă că solgabirĕulŭ din nou vine în comună, pre jude ilŭ depune, pe colectorŭ asemenea, carĭ ambii erau Românĭ, și în loculŭ lorŭ denumeşte substituțĭ pe doĭ Ungurĭ. Mirarea cea mare este, că în comună se află destuĭ Românĭ capabilĭ și pețitorĭ la aceste posturĭ, pe când Ungurŭ pentru a puté purta colectoria nu a pututŭ afla în tótă comuna nicĭ unulŭ și așa, ca nu cumva acestŭ postŭ sĕ pice în mâna unuĭ Românŭ, d. solgăbirĕu s'a vĕdutŭ constrânsŭ a denumi de colectorŭ pe unŭ Ungurŭ din altă comună.

Acum ce s'ar întêmpla, dacă colectorulŭ denumitŭ ar păgubi séu ar defraudá banii adunațĭ? Negreșitŭ că comuna românéscă ar trebui sĕ-i plătéscă din nou, deórece noulŭ colectorŭ nu a depusŭ nicĭ o cauțiune și nicĭ nu are de unde sĕ depună, ér alții pentru elŭ nu au garantatŭ. Fiindŭ însĕ colectorulŭ Ungurŭ și încă unŭ Ungurŭ din satŭ străinŭ, trebuia ca sĕ aibă și o plată maĭ mare, ca alțiĭ, de aceea s'a sciutŭ întortoca lucrulŭ așa, ca fiăcare porțieșŭ sĕ plătéscă câte 50 cr. v. a. Prin urmare celce plătesce dare 1 fl. va trebui sĕ dea încă 50 cr. pentru d. colectorŭ. In modulŭ acesta se urcă plata colectoruluĭ la unŭ venitŭ curatŭ de 180 fl. v. a. banĭ românescĭ, cu carĭ dêu că și unŭ Românŭ din comună s'ar fi pututŭ ajutora încă câtŭ de bine.

Altŭ casŭ. Tot în acéstă comună s'a întêmplatŭ o cértă, unŭ conflictŭ bagatelŭ între poporenĭ, în urma căruia lucrulŭ a ajunsŭ la judecată. Dl solgăbirĕu dictéză unora amendă de câte 60 fl. v. a., altora 30 fl. v. a. și maĭ nu sciu ce alteŭ. Spre ce scopŭ au fostŭ menițĭ acești banĭ nu sciu, dar sciu atâta că nicĭ pentru biserică, nicĭ pentru scóla românéscă n'a fostŭ destinatŭ nicĭ unŭ crucerŭ, ér Românașilorŭ noștri numai câteva sentințe asemenea acesteia le-arŭ maĭ trebui și moșiórele lorŭ arŭ rĕmânea pustie.

Incă unŭ casŭ. D. solgăbirĕu se duce într'o comună românéscă, voiesce sĕ împărtéscă »poruncile,« dar limbile se amestecară ca la turnulŭ Babilonuluĭ, ne'nțelegerea era mare, căcĭ poporulŭ nu scie ungurescе, ér domnulŭ solgăbirĕu nu scie romănesce. Cuprinsŭ de furiă și năcazŭ d. solgăbirĕu recurge la ajutorulŭ preotuluĭ provocându-lŭ cu cuvintele: »Tiszteletes ur, mondja meg ezeknek a paraszt marháknak....« (Cinstite părinte, spune-le acestorŭ vite próste.) Poftimŭ tractare!

Pentrucă d. Dozsa e pusŭ de judecătorŭ preste unŭ poporŭ, a căruia limbă nu o pricepe chiar de locŭ, noi nu ne mirămŭ; lăsămŭ sĕ se mire popórele altorŭ țĕrĭ, căcĭ la noi așa ceva e pré în datină. Așa se întêmplă de esemplu și cu Românii din jurulŭ Ludoșuluĭ, căcĭ poporulŭ românŭ dacă 'șĭ înalță plângeriĭe sale în limba sa, judecătorulŭ nu'lŭ pricepe și de interprete îșĭ aduce pe părcălabulŭ, apoi vai de interpretarea »părcălabuluĭ,« maĭ vêrtosŭ dacă causa e între unŭ Românŭ și unŭ Ungurŭ.

Dacă așa este purtarea d-luĭ solgăbirĕu Dozsa Endre din Oșorheiu față cu Românii, dêu nu e mirare, dacă din susŭ disa ordinațiune noi tragemŭ conclusiunea, că d. Dozsa și-a pusŭ gândŭ rĕu de totŭ pe scólele nóstre confesionalĭ.

Orĭ câtŭ de mare domnŭ ar fi d. Dozsa, noi nu-lŭ recunóscemŭ de maĭ mare le scólelorŭ nóstre confesionale, pentru că orĭ ce scólă numai până atuncĭ se póte numi confesională, până când stă sub puterea și conducerea superiorilorŭ sĕi confesionalĭ. Pe aceștia îi recunóscemŭ, ordinațiunile acestora le primimŭ și ne supunemŭ lorŭ, dar' trebuie sĕ scie d. Dozsa, că demnitatea unuĭ preotŭ românŭ e cu multŭ maĭ mare, decâtŭ ca sĕ sufere a fi controlatŭ de unŭ nu sciu ce »Körjegyzĕu« ungurescŭ. **Unŭ câmpénŭ.**

Lucrările sinodului din Sibiu.

(Resumatŭ)

(Urmare și fine).

In ședința a unspredecea, 10 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză rugarea presbiteruluĭ Titu V. Gheaja, preotŭ la institutulŭ corecționalŭ din Gherla, pentru aplacidarea uneĭ remunerațiunĭ băneștĭ pentru serviciile de catechetŭ alŭ scolarilorŭ gr. or. dela scólele rom. și gr. catolice din Gherla, — se transpune comisiuneĭ petițiunare. — Deputatulŭ Augustinŭ Nicóră propune: In vederea regulăreĭ oferireĭ de ajutóre în genere, și în specialŭ a ajutórelorŭ pentru protopresbiterĭ emeritațĭ, sinodulŭ însărcinéză pe consistorulŭ a veni cu unŭ proiectŭ de regulamentŭ în sesiunea următóre. Propunerea se transpune comisiuneĭ organisătóre. — La ordinea dileĭ se pune continuarea raportuluĭ comisiuneĭ organisătóre. Raportulŭ comisiuneĭ referéză asupra raportuluĭ consistoruluĭ archidiecesanŭ ddto 30 Martiu a. c. Nr. 1743 Epitr. cu privire la edificarea și respective adaptarea seminaruluĭ archidiecesanŭ conformŭ conclusuluĭ sinoduluĭ archidiecesanŭ din 27 Aprilie (9 Maiu) 1884 Nr. 149. Se dă cetire actuluĭ consistorialŭ cu privire la acestŭ obiectŭ, care se alătură sub ·/. Sinodulŭ ia următorulŭ conclusŭ: Sĕ se ridice unŭ nou edificiu seminarialŭ pe terenŭ liberŭ, spre care scopŭ se încuviințéză suma de 150,000 fl. în sarcina fonduluĭ seminaruluĭ Ar-

dreianŭ. Consistoriulŭ se însărcinéză a pune în lucrare fără amânare acestŭ conclusŭ, contragêndŭ unŭ împrumutŭ amortisabilŭ din fondurile archidiecesane spre acoperirea sumei de edificare, cuota de amortisațiune sĕ se inducă anualŭ în proiectulŭ de bugetŭ alŭ fondului, și despre stadiulŭ în care se află cestiunea edificărei consistoriulŭ sĕ raporteze din anŭ în anŭ sinodului. — Acelașĭ raportorŭ referéză asupra raportului consistoriului din 29 Martiu a. c. Nr. 1917 Plen., prin care se aduce la cunoscința sinodului: că fundațiunea »Andronic« s'a pusŭ în activitate în anulŭ 1885, împărțindu-se din venitulŭ eĭ pe basa concursului: 100 stipendii à 30 fl., la învĕțăcei și sodalĭ, 11 ajutóre à 100, 150 și 200 fl. la sodalĭ, ce au a deveni măestri; consistoriulŭ se rógă mai departe a fi autorisatŭ și pentru anulŭ 1886 a împărțí suma de 5000 fl. v. a. îndusă în bugetŭ după bunele sale vederĭ în consonanță cu disposițiunile actului fundaționalŭ. La propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Raportulŭ se ia spre sciință și aflâneu-se scusată lipsa planului de distribuire, se autoriséză consistorulŭ a distribuí ajutórele și stipendiile pentru anulŭ 1886 în marginile bugetului și ale actului fundaționalŭ. — Se pune la ordinea ḑilei raportulŭ comisiunei petiționare. Raportorulŭ aceleia referéză asupra urmĕtórelorŭ cererĭ: 1) a poporului din Petea de Câmpiă contra parochului Ioanŭ Vătășanŭ; 2) a lui Macsimŭ Șopteanŭ din Iclandulŭ mare, pentru a i-se terminá procesulŭ divorțialŭ intentatŭ la forulŭ matrimonialŭ alŭ tractului Murĕșŭ Oșorheiului; 3) a mai multorŭ parochienĭ din Berghia, protopresbiteratulŭ Murĕșŭ-Oșorheiului, contra fostului parochŭ Petru Morariu pentru o despăgubire de 392 fl.; 4) a comunei bisericeștĭ Murĕșŭ-Sângeorgiu, protopresbiteratulŭ Mureșŭ-Oșorheiului, pentru sistarea abusurilorŭ comise acolo; 5) a mai multorŭ creștinĭ de ai noștri din Mureșŭ-Sângeorgiu, protopresbiterrtulŭ Mureșŭ-Oșorheiului, pentru resolvirea causei cu preotulŭ lorŭ Ioanŭ Runcanŭ; 6) a mai multorŭ poporenĭ din Corunca, protopresbiteratulŭ Mureșŭ-Oșorheiului, pentru unŭ ajutorŭ; 7) a poporenilorŭ Antone Lazarŭ și Iosifŭ Robŭ din Cigmeu, protopresbiteratulŭ Gioagiului I., pentru unŭ ajutorŭ; 8) a sinodului parochialŭ din Hondol, protopresbiteratulŭ Gioagiului I. pentru unŭ ajutorŭ de 500 fl. pe seama scólei; 9) a clericului de cursulŭ I. Vasile Nașcu pentru a i-se ertá restulŭ de 30 fl. din tacsa seminarială; 10) a parochului Ioanŭ Moga din Elŏpatak pentru unŭ ajutorŭ anualŭ de 200 fl. pe séma bisericei; 11) a protopresbiterului tractului Tĕrnavei inferióre, Nicolau Todoranŭ, ca parochŭ alŭ comunei bisericescĭ Cetatea de Baltă pentru unŭ ajutorŭ de 500 fl. eventualŭ ca împrumutŭ pe séma scólei; 12) a comitetului parochialŭ din Huniădóra pentru unŭ ajutorŭ de 100 fl. pe séma scólei; 13) a unora membri din comitetulŭ parochialŭ alŭ comunei Galeșŭ spre a li-se spune, pe ce temeiu s'a sânțitŭ întru preotŭ Ilie Iosofŭ și ce posiție ocupă acestŭ preotŭ în aceea comună. — Cererile se transpunŭ la consistoriu spre competentă afacere, atrăgêndu-se deosebita atențiune a consistoriului asupra ajutorărei scólei nóstre din Huniădóra. — Raportorulŭ comisiunei petiționare referéză asupra cererei mai multorŭ parochienĭ din Câmpenĭ pentru regularea posițiunei capelanului Michailŭ Contes. Comisiunea propune a se transpune cererea consistorului spre a regulá acésta cestiune fără amênare; — se primesce. — Raportorulŭ comisiunei petiționare referéză asupra cererei eforiei scólelorŭ nóstre din Brașovŭ pentru o subvențiune anuală de 2000 fl, pentru cabinetulŭ fisicalŭ și laboratorulŭ chemicŭ și propune, ca acésta sĕ se transpună consistorului spre a o considerá după putință între marginile bugetului — se transpune consistoriului spre competentă afacere. — Urméză raportulŭ comisiunei financiare. Raportorulŭ aceleia referéză, că scontrândŭ comisiunea cassa consistoriului archidiecesanŭ a aflatŭ tóte fondurile în ordine, totodată însĕ a aflatŭ și aceea, că senatulŭ epitropescŭ în anulŭ trecutŭ numai odată a scontratŭ cassa fondurilorŭ. Face deci următórea propunere: A se luá la cunoscință starea în regulă a cassei fondurilorŭ, și sĕ se decidă cumcă pentru scontrarea cassei, consistoriulŭ plenarŭ archidiecesanŭ sĕ alégă una comisiune din trei membri din sînulŭ séu, carĭ ca scrutinătorĭ sĕ fie însărcinațĭ de aci înainte celŭ puținŭ în totŭ cuartalulŭ sĕ îndeplinéscă scontrarea de cassă. Sinodulŭ ia la cunoscință starea în regulă a cassei fondurilorŭ și însărcinéză pe senatulŭ epitropescŭ sĕ scontreze cassa mai adeseorĭ. Cu privire la raportulŭ consistorialŭ despre procesele pendente, totŭ acelașĭ raportorŭ referéză că față, cu starea din anulŭ trecutŭ puțină séu mai nicĭ o înaintare nu se arată. La propunerea comisiunei: Sinodulŭ îndruméză pe consistorŭ a demandá finalisarea proceselorŭ, și numai acelora dintre debitorĭ sĕ le dea amânare, carĭ vorŭ plătí celŭ puținŭ interesele decăḑute până la acestŭ timpŭ. — Totŭ acelașĭ raportorŭ referéză asupra raportului consistorialŭ despre starea averilorŭ în singuraticile comune bisericeștĭ. La propunerea comisiunei sinodulŭ decide: La procsima sesiune sinodală se vorŭ așterne din aceste conspecte făcute pre basa datelorŭ celorŭ mai próspete și mai sigure. Pentru asigurarea edificielorŭ publice contra daunelorŭ elementare sĕ se ia cele mai stricte mĕsurĭ fată cu organele subalterne. Sĕ se câștige asigurarea dreptului de proprietate și siguranță că realitățile bisericilorŭ suntŭ induse pre numele acelora în registrele cărței funduare. — Comisiunea financiară prin raportorulŭ sĕu face următórea propunere și sinodulŭ o primesce ca conclusŭ: Consistoriulŭ se însărcinéză a pune biblioteca rĕmasă după fericitulŭ archiepiscopŭ și metropolitŭ Șaguna în unŭ localŭ acomodatŭ din edificiele nóstre, încredințândŭ manipularea ei unui bărbatŭ alŭ bisericei nóstre.

In ședința a douĕspreḑecea, 11 Aprilie 1885, raportorul comisiunei financiare referéză asupra proiectului de bugetŭ alŭ archidiecesei pro 1886, presentatŭ cu hârtia consistorului archidiecesanŭ de datto.... Nr.... și la propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Proiectulŭ de bugetŭ alŭ archidiecesei gr. or. din Transilvania pe anulŭ 1886 presentatŭ sinodului cu hârdia consistorului de ddtto Nr..... se primesce de basă la desbaterea specială. Intrândŭ în desbatere specială la propunerea comisiunei sinodulŭ conclude: I. Fondulŭ generalŭ administrativŭ, proiectulŭ consistorului se primesce naschimbatŭ. In ceea ce privesce II Fondulŭ seminarului andreianŭ — se primesce cu aceia că, în urma conclusului adusŭ cu privire la edificarea noului seminarŭ în loculŭ sumei provĕḑute pentru capitalisare — sub posițiune 13 a recerințelorŭ — se votéză ca cuotă de amortisare pentru împrumutulŭ ce este a se contrage pentru zidirea noului seminarŭ o sumă de 7500 florinĭ. Referitorŭ la III Fondulŭ Rudolfinŭ conformŭ propunerei comisiunei — sinodulŭ conclude: Preliminariulŭ venitelorŭ acestui fondŭ amĕsuratŭ proiectului consistorialŭ se primesce cu suma de 10657 fl. 23 cr. — Se primesce că la recerințe posiția 3 dotațiunea clerului archidecesanŭ în locŭ de 6500 fl. se votéză 7000 fl. Ér ceea ce privesce recerințele acestui fondŭ, pe anulŭ viitorŭ proiectulŭ consistorialŭ pentru capitalisarea a 20% din venitŭ precum și pentru spesele provĕḑute sub posițiunile 1, 2, 4 și 5 — primindu-se neschimbatŭ, ér dotațiunea clerului archidecesanŭ provĕḑută sub posițiunea 3 cu suma de 6500 fl, urcându-se la suma de 7000 fl. suma totală a recerințelorŭ acestui fondŭ se preliminéză pe anulŭ 1886 cu 10628 fl. 47 cr. v. a. Incâtŭ privesce IV Fundațiunea Mogaiană preliminată cu 3380 fl. 22 cr. venite și 3323 fl. 14 cr. recerințe — V Fundațiunea Franciscŭ-Iosefină cu 2667 fl. 88 cr. venite și 2405 fl. 61 cr. recerințe—VI Fundațiunea Pantaziană cu 4153 fl. 67 cr. venite și 4153 fl. 67 cr. recerințe — VII Fondulŭ scolarŭ eparchialŭ cu 1784 fl. 75 cr. venite și 1658 fl. 84 cr. recerințe — la propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Se primesce propunerea consistorului întocmai. Cu privire la VIII Fondulŭ bisericilorŭ la propunerea comisiunei sinodului ia următoriulŭ conclusŭ: Preliminariulŭ VIII Fondulŭ bisericelorŭ în conformitate cu proiectulŭ consistorialŭ se stavereşte pe anulŭ 1886 cu 3175 fl. Iar ceea ce privește recerințele acestui fond pe anulŭ 1886 proiectulŭ consistorialŭ pentru capitalisarea a 20% din venitele acestui fondŭ, precum și pentru erogatele provĕḑute sub posițiunile 1, 2, 4 și 5 primindu-se neschimbat, ér ajutoriulŭ bisericelorŭ sĕrace preliminatŭ sub posițiunea 3 cu 1500 fl. ridicându-se la 1800 fl. suma totală a recerințelorŭ acestui fond se preliminéză pe anulŭ 1886 cu 2923 fl. și 97 cr. Referitorŭ la IX Fondulŭ catedralei cu 6465 fl. și 73 cr. spese; X Fundațiunea Peioviciu cu 74 fl. 25 cr. venite, 73 fl. 85 cr. spese; XI Fundațiunea Cologia cu 411 fl. venite și 406 fl. 58 cr. spese; XII Fundațiunea Șagunaiană cu 7882 fl. 75 cr. venite și tot atâtea spese, la propunerea comisiunei sinodulŭ conclude: Preliminariulŭ IX Eondulŭ catedralei, X Fundațiunei Peioviciu, XI Fundațiunei Cologia, XII Fundațiunei Șagunaiană se stavereşte pe anulŭ 1886 conformŭ proiectului consistorialŭ aclusŭ sub ./. Incâtŭ privește XIII Fondulŭ tipografiei archidiecesane sinodulŭ conclude: Preliminarulŭ XIII fondului tipografiei archidiecesane se primesce pe anulŭ 1886 precum este propusŭ de consistorulŭ archidiecesanŭ în proiectulŭ sĕu. Se însărcinéză însĕ consistorulŭ ca: 1) studiândŭ causele cari au produsŭ micșorarea venitelorŭ tipografiei archidiecesane, sĕ ia tóte mĕsurile de lipsă pentru delăturarea acestorŭ cause, precum și posibila sporire a venitelorŭ tipografiei; 2) sĕ îngrijéscă ca proxímului sinodŭ archidiecesanŭ sĕ i sĕ presinte la timpŭ atâtŭ rațiociniile anului premersŭ, câtŭ și unŭ inventarŭ despre averea tipografiei archidiecesane; 3) sĕ subștérnă în fiecare anŭ unŭ conspectŭ alŭ tuturorŭ vĕduvelorŭ preotese din archidiecesă, precum și lista celorŭ împărtășite cu ajutorulŭ în anulŭ premersŭ. — Referitorŭ la XIV fundațiunea »Andronicŭ« cu unŭ venitŭ de 8787 fl. și recerințe de 8721 fl. 40 cr., la propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Preliminarulŭ fundațiunei »Andronicŭ« se stavereşte conformŭ proiectului consistorială aclus sub ./· Bugetulŭ votatŭ se aclude sub ./· — Urméză raportulŭ comisiunei petiționare.

Raportorulŭ acestei comisiunĭ referândŭ asupra: rugărei presbiterului Titu V. Gheaja pentru a i se aplacida unŭ ajutoriu în banĭ întru remunerarea servițiilorŭ sale de catechetŭ la gimn. rom. cat. din Gherla; rugărei comitetului parochialŭ din opidulŭ Secu penttru acordarea unui ajutorŭ în banĭ; la propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Ambele acestea petițiunĭ se transpunŭ consistoriului spre competentă afacere. —

Urméză la ordinea ḑilei raportulŭ asupra bugetului cassei. Sinodulŭ acceptândŭ propunerea făcută pe basa regulamentului afacerilorŭ interne statoresce diurnele, spesele de călĕtoriă computate pentru deputațĭ, cari locuiescŭ afară de archidiecesă numai dela centrulŭ cercului lorŭ electoralŭ și paușalulŭ biroului cu suma totală de fl. . . . cr.

Presidiulŭ constatândŭ că agendele sinodului archidiecesanŭ pentru sesiunea presentă sunt resolvite, încheie sesiunea sinodală prin cuvêntarea ce am publicat'o împreună cu rĕspunsulŭ ce i s'a datŭ.

ULTIME SCIRI.

„Pol. Corr.“ află din Petersburg, că disposițiunea Rusiei devine totŭ mai rĕsboinică. Se crede, că în ḑilele acestea se vorŭ decide sorții rĕsboiului séu păcii.

In consiliulŭ imperialŭ, ce s'a ținutŭ în sĕptĕmâna trecută în Petersburg, maioritatea a fostŭ în contra lui Giers și prin urmare în contra păcii. In cercurile bine instruite se vorbesce, că în curêndŭ va pleca Țarulŭ la Moscva.

In Petersburg se consideră ca sigură scirea, că unŭ despărțĕmêntŭ mai mare de trupe rusescĭ a fostŭ atacatŭ nóptea de Afganĭ și în parte mare măcelăritŭ. Uuii ḑicŭ, că Rușii au avutŭ 1000 de morțĭ, ér alții 300. Lucrulŭ însă se ține secretŭ.

In Berlinŭ a dispărutŭ orice speranță de pace. „Vossische Zeitung“ anunță, că Rusia mobiliséză o armată sudică de 200,000 ómenĭ, și în parte și pe cealaltă armată.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Pesta, 2 Maiu. — Părechia princiară de corónă, însoțităde archiducele Ludovicŭ Victorŭ, a apărutŭaséra în teatrulŭ germanŭ din Wollgasse, unde trupa lui Feleky a începutŭ aḑĭ stagiunea unguréscă. S'a representatŭ piesa poporală „Stricke,“ în care a jucatŭ d-na Blaha. AA. LL. au asistatŭ mai până la fine, petrecêndu-șĭ minunatŭ.

Pesta, 2 Maiu. — Pentru deschiderea espozițiunei au sositŭ ambasadorulŭ englesŭ Eliot, ambasadorulŭ germanŭ prințulŭ Reuss cu soția, ambasadorulŭ italianŭ Robilant cu soția, ambasadorulŭ francesŭ Foucher de Careil, ambasadorulŭ rusŭ Lobanov, ambasadorulŭ turcescŭ Sadullach, însărcinatulŭ de afacerĭ brasilianŭ Dalmedo, ministrulŭ de rĕsboiu Bylandt Rheidt.

Conchemare.

Societatea brașovenilorŭ pentru ajutorarea prisonerilorŭ îșĭ va ține adunarea generală pentru anulŭ 1884 în 3 Maiu a. c. n. la 11 óre a. m. în sala comitatensă (Strada Vămii Nr. 1.) la care suntŭ toțĭ membrii societății prin acésta cu onóre conchemațĭ.

Obiectele de pertractare vorŭ fi:

1. Raportulŭ Direcțiunii comitetului și socotelele.
2. Propunerea Reverendisimului Domnŭ Franz Obert, parochulŭ ev. alŭ Cetății Brașovului, cu referință la instruirea moralității prisonerilorŭ.
3. Pertractarea altorŭ propunerĭ, carĭ se vorŭ face de către membrii Asociațiunii și carĭ trebuescŭ a se da președintelui cu o ḑi mai înainte de adunarea generală.

Brașovŭ în 25 Aprile a. c. 1885.

Direcțiunea Comitetului Asociațiunei.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 1 Maiu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	93.60	Bonurĭ croato-slavone	101.—
Rentă de hârtiă 5%	89.10	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	66.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	113.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.25	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	117.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.	Renta de hărtiă austriacă	80.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	103 50	Renta de arg. austr.	90.25
Bonurĭ rurale ungare	101.75	Renta de aurŭ austr.	105 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1 50	Losurile din 1860	139 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.25	Acțiunile băncei austro-ungare	850 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ ung.	277.50
Bonurĭ rurale transilvane	99.50	Act. băncei de creditŭ austr.	290.60
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
		Napoleon-d'orĭ	9.94½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.65
		Londra 10 Livres sterlinge	126.90

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 13 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	85	—
Renta rom. amort. (5%) . .	88	—
» convert. (6%) . .	87	—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	—	—
Credit fonc. rural (7%) . .	97	—
» „ „ (5%) . .	83	—
» » urban (7%) . .	95	—
» » » (6%) . .	89	—
» » » (5%) . .	80	—
Banca naţională a Românieĭ	1120	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	299	—
« » » Naţională . .	226	—
Aurŭ	14.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 2 Maiu st. n. 1885.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.74
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.½
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10,56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.